

Botkyrka kommun
Rektorn vid Grindtorpsskolan

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Grindtorpsskolan
i Botkyrka kommun

Tillsyn i Grindtorpsskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Botkyrka kommun under hösten 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Grindtorpsskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 13 november 2012 och den 15 november 2012.

Fakta om skolan

Grindtorpsskolan ligger i Alby i Botkyrka kommun. I skolan går cirka 530 elever. Verksamheten omfattar förskoleklass, grundskola årskurs 1 – 9, tre förberedelseklasser och tre så kallade samverkansklasser. I årskurs 1 – 3 integreras nyanlända elever i ordinarie klasser. För nyanlända elever i årskurs 4 – 5 finns en förberedelseklass. I årskurs 6 – 9 finns två grupper för nyanlända, en nybörjargrupp och en fortsättningsgrupp. Mottagandet av nyanlända sker nu i Botvidsgymnasiet varifrån eleverna sedan slussas ut i olika grundskolor. Intagning till samverkansklasserna sker i ett samarbete mellan barn- och ungdomspsykiatri och Grindtorpsskolan.

Grindtorpsskolans ledningsgrupp består av rektorn och skolans två biträdande rektorer. En av de biträdande rektorerna har verksamhetsansvar för förskoleklass till och med årskurs 5 och den andra biträdande rektorn har verksamhetsansvar för årskurs 6 – 9. De biträdande rektorerna leder arbetet i skolans sju arbetslag.

I Grindtorpsskolan går endast ett fåtal elever som har svenska som modersmål och merparten av eleverna läser ämnet svenska som andraspråk. Grindtorpsskolan strävar efter att tillämpa ett ämneslärsystem för eleverna i årskurs 1 – 5. Detta innebär att eleverna i stor utsträckning får undervisning av lärare som har utbildning för de ämnen som de undervisar i.

Skolan har tillstånd från Skolinspektionen att bedriva utbildning i grundskolan utan att tillämpa timplanen. Enligt rektorn säkerställer skolan att varje elev minst får sin garanterade undervisningstid som omfattar 6665 timmar.

Skolverkets nationella statistik för år 2011 över resultaten på de nationella ämnesproven i ämnet matematik för årskurs 3, visar att andelen elever i Grindtorpsskolan som nådde kravnivån i de sju delproven varierade mellan 24 och 66 procent. Motsvarande värden för riket varierade mellan 82 och 93 procent. Andelen elever som nådde kravnivån i de åtta delproven i ämnet svenska våren 2011 varierade mellan 49 och 78 procent. Motsvarande värden för riket varierade mellan 88 och 95 procent. Taluppfattning respektive elevens högläsning

var de delprov inom respektive ämne där andelen elever som nådde kravnivån var lägst.

Enligt kommunens resultatsammanställning för Grindtorpsskolan uppnådde 9 procent av eleverna i årskurs 3 våren 2011 kravnivån för samtliga delprov i det nationella ämnesprovet i matematik. Motsvarande andel för ämnesprovet i svenska var 33 procent. Pojkarnas resultat var i båda ämnesproven bättre än flickornas.

Läsåret 2010/2011 var de nationella ämnesproven i årskurs 5 frivilliga varför det saknas nationell statistik över dessa. Läsåret 2011/2012 genomfördes de nationella ämnesproven i årskurs 6.

Kommunen har en sammanställning över andelen elever i årskurs 5 som våren 2011 uppnådde målen i varje ämne som de fick undervisning i. Andelen varierar mellan 20 och 100 procent. I ämnet svenska var det lägst andel elever som nådde målen, men det var bara tio elever som läste ämnet svenska. Övriga elever läste svenska som andraspråk och i detta ämne nådde 75 procent av eleverna målet. I ämnena slöjd och teknik nådde 100 procent av eleverna målen.

Enligt Skolverkets nationella statistik från våren 2011 var det genomsnittliga meritvärdet för årskurs 9 i Grindtorpsskolan 149. Motsvarande värde för riket samma år var 211. Sett över en femårsperiod har värdet för elever i Grindtorpsskolan varierat. Flickornas meritvärde har under denna femårsperiod sjunkit från 176 till 155. Pojkarnas värde har under denna femårsperiod ökat från 142 till 145 och ligger således lägre än flickornas.

Andelen elever som nått målen i alla ämnen i årskurs 9 var 35 procent våren 2011. Motsvarande värde för riket var 77 procent. Andelen pojkar i Grindtorpsskolan som nådde målen i samtliga ämnen var något högre än andelen flickor.

Inför höstterminen 2011 ändrades behörighetsreglerna till gymnasieskolan. Därför går det inte att jämföra andelen behöriga elever till gymnasiet hösten 2011 med tidigare år. Enligt Skolverkets statistik från 2011 varierade andelen elever som var behöriga till högskoleförberedande program på gymnasiet mellan 45 och 52 procent. Motsvarande värden för riket varierade mellan 84 och 87 procent. Andelen elever i Grindtorpsskolan som våren 2011 var behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram var 54 procent. Motsvarande värde för riket var 88 procent. Under de senaste fem åren, det vill säga 2007 – 2010, har andelen elever i Grindtorpsskolan som varit behöriga till nationellt program i gymnasieskolan varierat mellan 54 och 65 procent. Motsvarande värden för riket har under motsvarande tid varierat mellan 88 och 89 procent. Andelen pojkar som våren 2011 var behöriga till nationellt program på gymnasiet var högre jämfört med flickorna.

När det gäller samstämmigheten mellan resultat på nationella ämnesprov i årkurs 9 jämfört med slutbetyg fick 13 procent av eleverna i Grindtorpsskolan högre slutbetyg jämfört med provbetyget i ämnet engelska våren 2011. Detta värde är nästan dubbelt så stort som motsvarande värde för riket.

Helhetsbedömning

När Skolinspektionen besökte Grindtorpsskolan präglades verksamheten av studiero i de flesta klasser och Skolinspektionen kunde se många exempel på att lärarna arbetar utifrån de nationella styrdokument. I intervjuer och samtal med elever menade flertalet att lärarna informerar om målen med undervisningen. Enligt lärare och elever är rektorn känd bland eleverna och rör sig mycket ute i skolan. Rektorn tar det övergripande ansvaret och leder arbetet i ledningsgruppen men enligt de intervjuade lärarna är det de biträdande rektorerna som ansvarar för merparten av det konkreta pedagogiska stödet till lärarna.

För att förbättra de låga kunskapsresultaten har skolan vidtagit ett flertal åtgärder, bland annat försöker lärarna arbeta mer med en individanpassning av undervisningen. Skolan har också arbetat med materialet "Språknyckeln" för att alla lärare ska bli bättre på att arbeta utifrån ett språkutvecklande arbetssätt. Vidare erbjuds eleverna läxhjälp utanför schematid. Hos skolledning och lärare finns en medvetenhet om vikten av att arbeta med språket för att kunna förbättra kunskapsresultaten.

När det gäller bedömning och betygsättning framkommer det i intervjuer och samtal med lärare att många lärare medvetet arbetar med att förankra kursplanerna hos eleverna och skapa en förståelse för att det är förmågor som lärarna betygsätter.

I skolan bedrivs ett kontinuerligt arbete mot kränkande behandling och när skolan får kännedom om att någon elev har blivit kränkt sätter skolan snabbt in åtgärder. Trots det framkommer under intervjuer och samtal med elever att det i skolan finns otrygga platser som eleverna tycker är obehagliga och som lärare och skolledning inte har kännedom om. Skolan behöver således hitta arbetsformer som gör att alla otrygga platser identifieras och att hela skolan blir en trygg miljö. Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte heller författningarnas samtliga krav.

Sedan läsåret 2011/2012 pågår ett intensivt arbete med att utforma och utveckla åtgärdsprogram och skriftliga omdömen. När en elev befaras att inte nå kunskapskraven görs numera alltid en pedagogisk utredning innan beslut om åtgärdsprogram tas. Samråd sker också alltid med elevhälsan. Trots detta finns

det fortfarande brister i åtgärdsprogrammen eftersom det i dessa inte framgår hur uppföljningen av insatta åtgärder ska ske. Detta är extra viktigt eftersom kunskapsresultaten i Grindtorpsskolan är mycket låga.

I Grindtorpsskolan pågår försök med att eleverna själva är med och skriver sina individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen. Denna process syftar enligt lärare och skolledning till att förbättra elevens och vårdnadshavarens medvetenhet om elevens kunskapsutveckling. Detta kan då enligt skolan bli ett viktigt verktyg för att förbättra kunskapsresultaten. Därför är det viktigt att skolan åtgärdar de brister som enligt Skolinspektionens bedömning för närvarande finns i de skriftliga omdömena.

I tillsynen framkommer att skolan har brister när det gäller att rapportera och informera vårdnadshavarna om elevs frånvaro.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Botkyrka kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 15 mars 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Botkyrka kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att det vid skolan genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling
- Se till att skolan har rutiner för hur signaler om kränkande behandling ska rapporteras till huvudmannen.
- Se till att det för varje verksamhet finns en plan mot kränkande behandling som innehåller en uppföljning av föregående års åtgärder.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Vid flera olika samtal och intervjuer med elever framkommer att trappan som från skolgården leder ner till tunnelbanestationen är en otrygg plats. Flera elever är rädda när de ska gå nerför trappan inför skoldagens början eller efter

skoldagens slut. I trappan eller på den stig som går i omedelbar anslutning till trappan står ibland elever från de senare årskurserna och röker och betar sig hotfullt mot yngre elever. I övrigt uppfattas skolan som trygg av de elever som Skolinspektionen intervjuat eller samtalat med och eleverna upplever att lärarna ingriper om någon elev blir kränkt. I intervjuer med rektorn och lärare framkommer att skolan saknar kunskap om att trappan är en otrygg plats.

Enligt skollagen är rektorn skyldig att anmäla kränkningar till huvudmannen som också ska se till att det varje år upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionen har tagit del av Grindtorpsskolans plan mot diskriminerande och kränkande behandling. I planen framgår att skolan på olika sätt har samlat in elevernas synpunkter på den psykosociala miljön på skolan och på arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Lärarna har sedan samtalat med sina elever kring dessa frågor. Utifrån denna kartläggning beskrivs hur skolan ska arbeta främjande och förebyggande under kommande läsår. Planen beskriver också ett antal konkreta åtgärder som skolan ska arbeta med under läsåret. Rutiner finns också för hur utredningar ska gå till om det framkommer att en elev känner sig utsatt för kränkande behandling. I planen saknas dock en redogörelse för vilka åtgärder som vidtogs förra året och en utvärdering av dessa åtgärder. I intervjuer och samtal under inspektionen framkommer att både lärare, elever och vårdnadshavare har getts möjlighet att delta i framtagandet av planen.

I intervjuer med rektorn framkommer att skolan saknar rutiner för att rapportera kränkningar till huvudmannen.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att det finns brister i skolans arbete med trygghet och att skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav. Vidare saknar skolan rutiner för att rapportera kränkningar till huvudmannen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Botkyrka kommun föreläggs åtgärda dessa brister.

Författning

6 kap. 7, 8 och 10 §§ skollagen

Särskilt stöd**Bedömning**

Botkyrka kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att det i åtgärdsprogrammen framgår vilka elevens behov är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Enligt skollagen ska det i åtgärdsprogrammen anges vilka elevens behov är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår inte alltid tydligt vilka elevens behov är och hur skolan ska arbeta med dessa behov. I en del åtgärdsprogram formuleras elevens behov på ett mycket övergripande sätt. I ett åtgärdsprogram skriver skolan till exempel att ett mål på kort sikt är att "eleven begriper och förstår taluppfattningen i matematik". I ett annat åtgärdsprogram formuleras det kortsiktiga målet på följande sätt: "eleven ska klara kunskapskraven för betyget E i svenska", utan närmare precisering av de konkreta kunskapskraven. I flera åtgärdsprogram anges datum för uppföljning men samtliga åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av saknar en beskrivning av hur uppföljningen ska ske.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans arbete med åtgärdsprogram. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Botkyrka kommun föreläggs åtgärda dessa brister.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

Bedömning och betygssättning**Bedömning**

Botkyrka kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att de skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i samtliga ämnen som eleven får undervisning i.

Motivering

Enligt skollagen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i samtliga ämnen som eleven får undervisning i.

I vissa skriftliga omdömen som Skolinspektionen tagit del av saknas en koppling till kunskapskraven. I ett omdöme står det bara att "eleven inte har nått målen" utan någon tydligare specificering. I ett annat skriftligt omdöme för en elev i årskurs 6 skriver läraren ett så kallat blockomdöme för de samhällsorienterande ämnena. För årskurs 1-3 finns i läroplanen ett gemensamt centralt innehåll för de samhällsorienterande respektive naturorienterande ämnena. Från årskurs 4 finns emellertid centralt innehåll för varje enskilt ämne inom respektive ämnesblock. Detta innebär att det från och med årskurs 4 måste finnas omdömen för varje enskilt ämne.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i de skriftliga omdömena i Grindtorpsskolan. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Botkyrka kommun föreläggs åtgärda dessa brister.

Författning

10 kap. 13 § skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Botkyrka kommun en anmärkning.

Botkyrka kommun ska vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa de vidtagna åtgärderna till Skolinspektionen senast den 15 mars 2013.

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att skolan har fungerande rutiner för närvarokontroll och att rektorn ser till att vårdnadshavare kontaktas vid ogiltig frånvaro.

Motivering

Enligt skollagen ska skolan ha rutiner för närvarokontroll och rektorn ska se till att vårdnadshavare kontaktas vid ogiltig frånvaro.

I intervjuer och samtal med lärare framkommer att skolan har rutiner för frånvarorapportering men vid intervjuer med lärare menar en del av lärarna att rutinerna inte fungerar fullt ut. Enligt både skolledningen och flertalet lärare så ringer mentorerna hem på första rasten om en elev inte har kommit till skolan. Det finns dock mentorer i de senare årskurserna som inte träffar sina elever varje dag och dessa lärare kan inte garantera att de kontaktar vårdnadshavarna samma dag som frånvaron inträffar. Grindtorpsskolan har infört ett IT-baserat system för rapportering av frånvaron. Meningen är att vårdnadshavare på sin

mobiltelefon samma dag ska få ett SMS med information om sitt barns frånvaro. Flera lärare menar dock att det ofta är tekniska problem med systemet. Detta medför att vårdnadshavare ibland inte får information samma dag som deras barn varit frånvarande från skolan.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att skolan har rutiner för frånvarorapportering men att dessa inte fungerar fullt ut. Skolinspektionen bedömer därför denna överträdelse som mindre allvarlig och tilldelar Botkyrka kommun en anmärkning.

Författning

7 kap. 17 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit enhetschef Anna Rydin.

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Enhetschef

Lenart Andersson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).